

Tietoturvapoliikka

Hattulan kunta

Versio 1.0

Muutoshistoria:

Versio	Tekijä	Sisältö	Hyväksytty
1.0	Kuntien Tiera Oy	Hattulan kunnan tietoturvapoliikka	11.5.2015

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Tietoturvapoliitiikan kattavuus ja sen soveltaminen	3
3	Tietoturvallisuus	3
4	Tietoturvallisuustavoitteet	4
5	Roolit ja vastuut	4
6	Tietojärjestelmien käyttö	6
7	Tietoturvallisuuden seuranta, ylläpito ja kehittäminen	6
8	Riskienhallinta	7
9	Jatkuvuudenhallinta ja varautuminen	7

1 Johdanto

Hattulan kunnan toiminnan ja palvelutuotannon keskeisimpiä resursseja on tieto. Kunnan tiloissa ja niiden ulkopuolella tietoa käsittelevät kunnan henkilöstön lisäksi ulkoiset sidosryhmät ja asiakkaat. Tietoa esiintyy muiden muassa paperille tulostettuna, tallennettuna tietojärjestelmiin, kannettaviin laitteisiin ja muistivälineille sekä käyttäjien muistiin tallentuneena. Tiedon sijainnista ja olomuodosta riippuen, sitä pyritään turvaamaan hallinnollisin ja/tai teknisin menetelmin.

Kunnanhallitus on hyväksynyt kunnan johtoryhmän tässä tietoturvapoliitikassa kuvaamat, kunnan strategian mukaiset periaatteet, tavoitteet ja vastuut. Tietoturvapoliitikan onnistuneen käyttöönoton edellytyksenä on, että kunnan ylin johto sitoutuu toteuttamaan tätä politiikkaa yhdessä osaavan ja tietoturvallisuuden perehdytetyn henkilöstön sekä sidosryhmien kanssa.

2 Tietoturvapoliitikan kattavuus ja sen soveltaminen

Tämä tietoturvapoliittikka kattaa kaiken kunnan käyttämän tiedon riippumatta esitystavasta tai elinkaaren vaiheesta ja toimii perustana muille tietoturvaan liittyville ohjeille ja määräyksille.

Lisäksi politiikka koskee jokaista kunnan kanssa palvelussuhteessa olevaa viranhaltijaa, työntekijää ja määräaikaista henkilöä, harjoittelijaa sekä luottamushenkilöä ja tarvittavilta osin yhteistyökumppania.

Politiikka saatetaan koko henkilöstön tietoon kunnan perehdytys- ja koulutuskäytäntöjen avulla. Yhteistyökumppanien ohjeistamisesta vastaa tilaaja. Periaatteena on, että kaikki jotka käsittelevät kunnan tietoa, ovat saaneet riittävän perehdytyksen tiedon turvallisen käsittelyn varmistamiseksi.

3 Tietoturvallisuus

Kunnassa tietoturvallisuudella tarkoitetaan tiedon, tietojärjestelmien, tietoliikenteen ja palveluiden, sekä niiden käyttöympäristöjen ja käyttäjän itsensä turvaamista siten, että niihin kohdistuvat uhat eivät aiheuta merkittävää riskiä tiedon elinkaaren missään vaiheessa.

Periaatteena on, että tietoturvallisuus on luonnollinen, sisäänrakennettu osa kunnan palveluita ja toimintaa sekä jokaisen käyttäjän työtapoja. Tietoturvallisuuden liittyvillä käytännöillä pyritään varmistamaan, että kunnan käyttämä tieto on:

- oikeaa ja eheää, eikä muuttunut tahallisen tai tahattoman teknisen tai inhimillisen toiminnan seurauksena
- vain siihen oikeutettujen saatavilla
- saatavilla aina sitä tarvittaessa.

Lisäksi tietoon sen käsittelyn eri vaiheissa tehdyt muutokset on tarvittaessa kyettävä todentamaan.

Kunnan tietoturvallisuuden liittyvää toimintaa johdetaan ja kehitetään osana kunnan hallintojärjestelmää ja se liittyy kiinteästi kunnan kokonaisturvallisuuteen, joka muodostuu seuraavista osaluista:

Turvallisuusjohtaminen on turvallisuuden toteutumisen ohjaamista ja valvomista kaikilla turvallisuuden osa-alueilla, mukaan lukien riskienhallinta ja varautuminen.

Henkilöstöturvallisuus on henkilöstöön kohdistuvien ja henkilöstöstä aiheutuvien riskien hallintaa. Henkilöstöturvallisuuden perustana on osaava ja sitoutunut henkilöstö, jolle tietoturvastuut ja -tehtävät on selkeästi perehdytetty. Henkilöstöturvallisuuteen pyritään vaikuttamaan palvelussuhteen kaikissa vaiheissa – rekrytointivaiheessa, työsuhteen aikana ja työsuhteen päätyttyä tehtävillä toimenpiteillä.

Fyysinen turvallisuus käsittää toimenpiteet, järjestelmät ja rakenteet, joiden avulla kunnan tiloja, ja siellä olevia ihmisiä, tietoa ja muuta omaisuutta, suojataan fyysisiltä vahingoilta, vahingoittamisyrietyksiltä, oikeudettomilta henkilöiltä ja erilaisilta kiinteistövahingoilta. Fyysistä turvallisuutta toteutetaan mm. vartioinnilla, kameravalvonnalla, kulunvalvonnalla ja turvallisilla rakenteilla.

Tietosuoja tarkoittaa henkilön yksityisyyden ja henkilötietojen suojaamista niin, että henkilön yksilöiviä tietoja ei paljastu asiattomille käsittelyprosessin missään vaiheessa. Kuntalaisia koskevat yksilöivät henkilötiedot ovat kunnan keskeisimpiä suojattavia tietoja ja vaativat siten käsittelijöiltä erityistä huomiota.

Työturvallisuus ja -suojelu kattavat sekä henkilöstöön kohdistuvien että henkilöstön aiheuttamien, tahallisten ja tahattomien, vahingontekojen estämiseen tähtäävät toimenpiteet.

Perustana kunnan tietoturvatyössä käytetään ensisijassa Valtionhallinnon tietoturvallisuuden johtoryhmän (VAHTI) suosituksia ja Tietoturvasojen kuvaaman Perustason vaatimuksia (LIITE 1: Valtioneuvoston asetus tietoturvallisuudesta valtioneuvostossa 681/2010).

4 Tietoturvaluustavoitteet

Kunnan tietoturvaluustavoitteet ovat tärkeysjärjestyksessä seuraavat:

1. Kunnan henkilökunnalla on vähintään Tietoturvasojen Perustason tietoturva- ja tietosuojaosaaminen tehtäviensä suorittamiseksi.
2. Tekniset ja hallinnolliset tietoturvajärjestelyt täyttävät keskeisiltä osin Perustason vaatimukset.
3. Kunnan käyttämää tietoa ei paljastu tietoon oikeudettomille tahoille.

5 Roolit ja vastuut

Kunnan tietoturvaluusteeseen liittyvät roolit ja vastuut ovat:

Kunnanhallitus

- Tietoturvapoliitiikan hyväksyminen

Kunnanjohtaja

- Tietoturvan ja tietosuojan järjestäminen ja toimintaedellytysten luominen

- Poikkeusolojen viestinnän johtaminen
- Varautuminen ja jatkuvuudenhallinta yhdessä kunnan johtoryhmän kanssa
- Tietoturvaohjeiden ja muiden vastaavien ohjeiden vahvistaminen

Yksiköiden päälliköt

- Omistajan nimeäminen tietojärjestelmille
- Tietoturvallisuuden toteutuminen omalla toimialallaan

Tietohallinto

- Tietoturvallisuuden suunnittelu, ohjaus, seuranta ja kehittäminen
- Teknisen tietoturvallisuuden minimivaatimusten määrittely, toteutus, ohjaus ja valvonta kunnan tietojärjestelmäympäristössä
- Tietoturvallisuuden teknisen valvonnan toteutuminen tietojärjestelmäympäristössä, lain sal-
limin ja yhteistoimintamenettelyn valtuuttamin menetelmin
- Tietoturvariskien ja -poikkeamien hallinnan koordinointi
- Tietoturvallisuuden tilan raportointi kunnanjohtajalle

Konsernipalvelut

- Kunnan tietouden ylläpitäminen koskien tietoturvallisuuteen vaikuttavia lakeja, säädöksiä ja määräyksiä, sekä huolehtiminen niiden huomioimisesta tietoturvaluustoiminnassa
- Henkilöstöturvallisuuden ja henkilöstötietojen käytön ohjaus ja koordinointi työntekijän palvelussuhteen kaikissa vaiheissa

Tietosuojavastaavat

- Auttaa rekisterinpitäjää saavuttamaan hyvän henkilötietojen käsittelytavan ja mahdollisten erityislakien edellyttämän tietosuojan tason

Tietojärjestelmän, tiedon tai prosessin omistaja

- Omistamaansa tai hallinnoimaansa järjestelmään, tietoon tai prosessiin liittyvä:
  - Pääkäyttäjän nimeäminen ko. järjestelmän osalta
  - Käyttäjien ja käyttöoikeuksien hyväksyntä ko. järjestelmään
  - Riskien- ja jatkuvuudenhallintatoimenpiteiden toteuttaminen omalta osaltaan
  - Tiedon oikeellisuuden ja oikeiden käsittelytapojen varmistaminen
  - Tietojen julkisuuden ja salassapidon määrittely mukaan lukien arkistonmuodostus

Pääkäyttäjä

- Tietoturvan toteutumisen valvonta omalla vastualueellaan
- Sovelluksen ylläpitotoiminnoista huolehtiminen ja varmistaminen, että järjestelmää käytetään lakien, säädösten ja ohjeiden mukaisesti
- Tietosuojavastaavien avustaminen, henkilöstön neuvonta ja kouluttaminen
- Käyttäjien ja käyttöoikeuksien toteuttaminen

Esimies

- Tietoturvallisuuden toteutuminen alaisessaan toiminnassa

Tiedon ja tietojärjestelmien käyttäjä

- Määräysten ja ohjeiden noudattaminen sekä tietoturvaan liittyvien poikkeuksien, uhkien ja riskien välitön ilmoittaminen joko esimiehelle, tietohallintoon tai tietosuojavastaaville

Asianhallintatiimi

- Yksiköiden arkistonmuodostuksen ohjaaminen ja neuvonta
- Kunnanarkistoon siirretyistä asiakirjoista huolehtiminen ja niistä tietojen antaminen

6 Tietojärjestelmien käyttö

Kunnan käytössä olevat ICT-palvelut, -järjestelmät, -laitteet ja -ohjelmistot, on tarkoitettu työtehtävien hoitamista varten. Kunnan tietojärjestelmiä ei tule käyttää toimintaan mikä saattaa, välittömästi tai välillisesti, vaarantaa kunnan vastuulla olevan tiedon ja/tai järjestelmien turvallisuuden ja aiheuttaa haittaa kunnalle, sen toiminnalle tai käyttäjälle itselleen.

Tietojärjestelmien vähäinen käyttö henkilökohtaisiin tarkoituksiin on sallittu omalla ajalla. Henkilökohtainen käyttö ei kuitenkaan saa aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia kunnalle, eikä vaarantaa kunnan tietoa tai tietojärjestelmiä.

Tietojärjestelmiä, laitteita ja ohjelmistoja kunnan tietoverkkoon saa asentaa vain tietohallinto tai sen valtuuttama taho.

Käyttöoikeudet kunnan tietojärjestelmiin ja tietoon myönnetään vain kunnan tehtävien hoitoon liittyen. Pääsääntöisesti tarvittavat oikeudet määrittelee esimies.

Tietojärjestelmien turvallinen käyttäminen etätyötä tehdessä vaatii etätyöntekijältä erityistä huolellisuutta ja sitoutumista tietoturvaohjeiden noudattamiseen.

Väärinkäytöksiin puututaan välittömästi kunnan normaalein kurinpitomenettelyin.

Kunnan tietoverkkojen toimintaa valvotaan erityisillä valvontamenetelmillä ja -ohjelmistoilla. Toiminnan ja turvallisuuden takaamiseksi tietoliikenteestä suodatetaan palomuurijärjestelmän avulla haittaohjelmat ja muu asiaton sisältö sekä estetään pääsy haitalliseksi luokitelluille sivustoille.

7 Tietoturvallisuuden seuranta, ylläpito ja kehittäminen

Kunnan tietoturvallisuustavoitteiden toteutumista ja järjestelyjen riittävyttä seurataan säännöllisesti hallintojärjestelmän mukaisesti.

Tietoturvallisuuden ylläpito ja kehittäminen sovitetaan yhteen palveluiden, toimintatapojen ja teknisten ratkaisujen kehittämisen kanssa. Lisäksi säännöllinen tiedottaminen, osaamisen ylläpito ja koulutus ovat olennaisessa roolissa tietoturvallisuuden kehittämisessä.

8 Riskienhallinta

Tietoturvallisuus on kiinteä osa kunnan säännöllisiä ja koko organisaation laajuisia riskienhallintakäytäntöjä ja kuuluu jokaisen työntekijän vastuulle. Riskienhallinnan avulla palveluihin, toimintaan ja tietoon kohdistuvia riskejä kartoitetaan, analysoidaan ja hallitaan järjestelmällisesti.

Riskienhallintakäytäntöjen tavoitteena on riskien rajoittaminen hyväksyttävälle tasolle niin, että käytetyt keinot ovat suhteessa suojattavan kohteen kriittisyyteen ja riskin suuruuteen.

9 Jatkuvuudenhallinta ja varautuminen

Kunta pyrkii varmistamaan toimintansa ja palveluidensa jatkuvuuden normaalioloissa, normaaliolosten häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Poikkeusoloja varten kunta ylläpitää valmiussuunnitelmaa.